

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **D. J.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2020, č. j. 60 Az 37/2019 - 71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Jindřichu Lechovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Usnesením ze dne 6. 5. 2019, č. j. MV-63806-2/OAM-2019, žalovaný zastavil správní řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 11a odst. 3 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji zamítl rozsudkem ze dne 28. 2. 2020, č. j. 60 Az 37/2019 - 71. Rozsudek krajského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Stěžovatel má za to, že přijatelnost kasační stížnosti je dána s ohledem na to, že krajský soud se dopustil ve svém rozhodnutí pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Krajský soud nesprávně posoudil otázku, zda se žalovaný dostatečně zabýval tím, zda došlo v zemi původu stěžovatele ke změně situace, která by mohla mít vliv na posouzení jeho opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel zejména upozorňoval na to, že žalovaný vycházel z podkladů, které se nevztahovaly k době, která uběhla od poslední žádosti o mezinárodní ochranu. Z těchto důvodů není možné souhlasit s krajským soudem, že se žalovaný dostatečně zabýval tím, zda došlo k podstatným změnám okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Krajský soud se s napadeným rozhodnutím žalovaného ztotožnil, aniž by zpochybnil skutečnost, že žalovaný vycházel ze zpráv pocházejících z období před vydáním minulého rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Díky nesprávnému posouzení eventuálních změn situace panující v zemi původu stěžovatele nemůže rozsudek krajského soudu ani rozhodnutí žalovaného obstát. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 2. 5. 2014. Jako důvod své žádosti uvedl, že více než polovinu života prožil v České republice, má zde matku, která je v invalidním důchodu, a syna, se kterým však není v přímém kontaktu. V Gruzii již nikoho nemá a nemá se kam vrátit. V průběhu výkonu trestu odnětí svobody mu bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu na území České republiky (22. 4. 2012) a nadále zde pobýval nelegálně. Proto mu bylo uloženo správní vyhoštění. Ve vlasti nikdy žádné problémy se státními orgány neměl, posmívali se mu pouze vrstevníci pro jeho židovský původ. Jiné důvody pro svou žádost o udělení mezinárodní ochrany neuvedl. Řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo vedeno pod sp. zn. OAM-81/LE-BE03-2014, přičemž rozhodnutím ze dne 18. 6. 2014, č. j.

pokračování

OAM-81/LE-BE03-ZA14-2014, mu mezinárodní ochrana nebyla udělena. Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou u Městského soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Az 23/2014 - 30. Druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany podal stěžovatel dne 20. 10. 2018. Jako důvod své žádosti uvedl, že nemůže být odloučen od své staré matky, o kterou pečuje. Dále uvedl, že má v České republice družku a syna, a že zde prožil více než polovinu svého života. V dětství měl v Gruzii negativní zkušenosti kvůli svému židovskému původu. V Gruzii nemá žádné příbuzné ani zázemí. Řízení o jeho druhé žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo vedeno pod sp. zn. OAM-251/LE-LE05-2018, přičemž rozhodnutím ze dne 28. 1. 2019, č. j. OAM-251/LE-LE05-LE05-2018, bylo řízení o jeho žádosti zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu z důvodu nepřípustnosti žádosti podle § 10a písm. e) téhož zákona. Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou u Městského soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 27. 12. 2019, č. j. 16 Az 9/2019 - 40. Kasační stížnost podanou proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 8. 4. 2020, č. j. 5 Azs 12/2020 - 30. Třetí (nyní posuzovanou) žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel podal dne 1. 5. 2019. Jako důvod své žádosti uvedl pouze to, že v České republice žije s přítelkyní, která mu pomáhá s péčí o matku.

[8] K otázce opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr pak formuloval do právní věty: *„Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že *„zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57“.* Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, publ. pod č. 2642/2012 Sb. NSS, dospěl k závěru, že *„Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“* Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 - 74, ve kterém Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, který formuloval do právní věty: *„Bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřípustnost podle § 25 písm. i) zákona č.*

325/1999 Sb., o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést.“

[9] Krajský soud správně identifikoval předmět řízení jako otázku, zda stěžovatel podal další opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany a zda se lze s ohledem na předchozí řízení nebo podstatnou změnu okolností vztahujících se k možnému pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo k hrozbě vážné újmy podle § 14a téhož zákona důvodně domnívat, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování nebo že mu hrozí vážná újma. Pokud žalovaný při posuzování další opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany dospěl k závěru, že tomu tak není, již nebyl povinen provádět pohovor [§ 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Stěžovateli přitom v souladu se zákonem bylo umožněno sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně. Z porovnání stěžovatelových žádostí o udělení mezinárodní ochrany je přitom zřejmé, že tento ve své další opakované žádosti uvedl naprosto stejné důvody jejího podání, jaké uvedl již předchozích správních řízeních, tedy rodinné důvody a snahu o legalizaci pobytu na území České republiky. Všechny tyto znovu tvrzené skutečnosti však už byly posouzeny jednak žalovaným, ale i správními soudy, a to jak v prvním standardním řízení, tak v řízení o první opakované žádosti. Případné nové skutečnosti musí být takového charakteru, že jde o podstatnou změnu okolností se vztahem k pronásledování nebo hrozbě vážné újmy a žadatel je musí uvést ve svém podání. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě nebylo. Žalovaný tedy nepochybil, pokud řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 11a odst. 3 zákona o azylu.

[10] Pokud jde o námitku stěžovatele, že žalovaný vycházel z neaktuálních informací o situaci v zemi jeho původu, k tomu Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem uvádí, že Informaci OAMP – Gruzie: Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 3. 7. 2018, která je založena ve správním spisu, nelze v tomto konkrétním případě považovat za zastaralou. Zastaralost zpráv nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, jíž zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let (viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 - 55, publ. pod č. 3714/2018 Sb. NSS). Tvrdí-li tedy stěžovatel, že se jedná o zastaralé informace, je také třeba, aby uvedl, z čeho tak usuzuje, přičemž se nelze spokojit s obecným tvrzením, že tyto se nevztahují k době, která uběhla od poslední žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel uvedl v kasační stížnosti pouze obecné námitky k práci s informacemi a neuvedl žádné konkrétní argumenty nebo skutečnosti, které by odůvodňovaly jeho tvrzení o zastaralosti, neaktuálnosti nebo nepravdivosti podkladů. V této souvislosti lze pro úplnost dodat, že z písemných informací, které jsou součástí správního spisu, z veřejně dostupných informací ani z vyjádření samotného stěžovatele navíc nevyplývá, že by v Gruzii došlo v mezidobí k zásadní negativní změně politické či bezpečnostní situace, která by vyžadovala opětovné meritorní posouzení žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany.

pokračování

[11] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany za situace, kdy byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody (28. 4. 2012) a kdy zjistil, že v mezidobí (22. 4. 2012) bylo zrušeno jeho pobytové oprávnění na území České republiky. Protože zde poté pobýval nelegálně, bylo mu uloženo správní vyhoštění, a to rozhodnutím ze dne 4. 11. 2013, č. j. KRPA-64073-74/ČJ-2012-000022, jež nabylo právní moci dne 21. 11. 2013. Dne 25. 3. 2014 byl stěžovateli vydán výjezdní příkaz s platností do 23. 4. 2014. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak správnímu vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[12] Prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57, nebo ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmu, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální pobyt v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

[13] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[15] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu